

RAPPORT

Quickscan flora en fauna verkeersoplossing Kortenhoef

Toetsing in het kader van de Wnb en het NNN

Klant: Gemeente Wijdmeren

Referentie: BH4360WATRP2010061542

Status: Definitief/P01

Datum: 6-10-2020

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

George Hintzenweg 85
3068 AX ROTTERDAM
Water

Trade register number: 56515154

+31 88 348 90 00 **T**
+31 10 209 44 26 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Quickscan flora en fauna verkeersoplossing Kortenhoef

Ondertitel: Quickscan Kortenhoef
Referentie: BH4360WATRP2010061542
Status: P01/Definitief
Datum: 6-10-2020
Projectnaam: Haalbaarheidsonderzoek verkeersoplossing Kortenhoef
Projectnummer: BH4360
Auteur(s): Chantal Posthouwer

Opgesteld door: Chantal Posthouwer

Gecontroleerd door: Pauline Maas

Datum: 8 september 2020

Goedgekeurd door: Robin Kwast

Datum: 6 oktober 2020

Classificatie

Vertrouwelijk

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veelevoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever. Let op: dit document bevat persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V. en dient voor publicatie of anderszins openbaar maken te worden geanonimiseerd.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling en scope onderzoek	1
1.3	Onderzoeksvragen	1
1.4	Leeswijzer	2
2	Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep	3
2.1	Beschrijving plangebied en impressie	3
2.2	Voorgenomen ingreep	8
3	Toetsing Gebiedsbescherming	9
3.1	Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden	9
3.2	Storingsfactoren	9
3.3	Effectbeoordeling	10
3.4	Conclusie gebiedsbescherming	10
4	Onderzoeksmethode toetsing Soortenbescherming	11
4.1	Inventarisatie van beschermde soorten	11
4.2	Effectbeoordeling soorten	11
4.3	Vervolgstappen	11
5	Toetsing Soortenbescherming	13
5.1	Voorkomen beschermde soorten	13
5.2	Effectenbeschrijving- en beoordeling	19
5.3	Voorzorgsmaatregelen en noodzaak vervolgstappen	22
5.4	Conclusie soortenbescherming	24
6	Toetsing Houtopstanden	26
6.1	Voorgenomen kapomvang en beoordeling	26
6.2	Conclusie houtopstanden	26
7	Toetsing Natuurnetwerk Nederland	27
8	Conclusie en aanbevelingen	29
8.1	Gebiedsbescherming	29
8.2	Soortenbescherming	29
8.3	Houtopstanden	29
8.4	Natuurnetwerk Nederland	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Wijdemeren is voornemens om de verkeersveiligheid en doorstroming in Kortenhoef te verbeteren. Royal HaskoningDHV (hierna RHDHV) is gevraagd om een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar de voorkeursvariant van de verkeersoplossing Kortenhoef. Deze ontwikkeling is mogelijk in strijd met de wettelijke kaders die volgen uit de Wet natuurbescherming (Wnb) en de beleidskaders van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het aanpassen van de inrichting van de buitenruimte is een ruimtelijke ingreep zoals bedoeld in het kader van de Wnb. Voorliggend rapport is een toetsing aan de Wnb en het NNN voor de voorgenomen ontwikkeling.

1.2 Doelstelling en scope onderzoek

Dit rapport geeft een algemene indruk van het plangebied en de daar mogelijk voorkomende juridisch dan wel beleidsmatig beschermde natuurwaarden. Het doel van deze quickscan is om mogelijke risico's op overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb in het onderzoeksgebied in beeld te brengen.

Hierbij is door een erkend ecooloog van Royal HaskoningDHV gekeken naar de onderdelen Gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden), Soortenbescherming (flora & fauna) en Houtopstanden van de Wnb en naar de planologische gebiedsbescherming Natuurnetwerk Nederland (NNN). De gegevens voortvloeiend uit de quickscan geven duidelijkheid of een aanvullend onderzoek en een daaruit volgende toetsing aan de Wet natuurbescherming (natuurtoets) noodzakelijk is en/of een aanvullende beoordeling in het kader van de planologische gebiedsbescherming.

1.3 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen zijn als volgt:

Gebieden

- Welke beschermde Natura 2000-gebieden liggen in de omgeving van het plangebied?
- Is er een kans op het optreden van storingsfactoren vanuit het project welke mogelijke een negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden?
- Is er mogelijk sprake van significante aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied (gelet op de doelstellingen en de staat van instandhouding)?
- Zijn er vervolgstappen nodig?

Soorten

- Welke beschermde soorten komen voor in of nabij het onderzoeksgebied of zijn op basis van aanwezige biotopen niet uit te sluiten?
- Welke (negatieve) effecten kunnen deze beschermde soorten ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteit?
- Is nader veldonderzoek nodig om de aanwezigheid van beschermde soorten vast te stellen of uit te sluiten? Zo ja, voor welke soorten?
- Kunnen voorzorgsmaatregelen genomen worden om negatieve effecten en daarmee een overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen? Zo ja, wat zijn die voorzorgsmaatregelen dan?

Houtopstanden

- Vallen de aanwezige, om te vormen, houtopstanden onder de bescherming van de Wnb?
- Zo ja, welke vervolgstap is noodzakelijk?

Planologische gebiedsbescherming

- Ligt het plangebied in of in de buurt van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)?
- Veroorzaakt de voorgenomen activiteit negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN?
- Zo ja, welke vervolgstap is noodzakelijk?

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een algemene indruk van het plangebied en beschrijft globaal de voorgenomen ontwikkelingen. De storingsfactoren die relevant zijn voor de voorgenomen ingreep en aanwezige beschermde Natura 2000-gebieden zijn in hoofdstuk 3 beschreven. Vervolgens is in hoofdstuk 4 en 5 de aanwezigheid van beschermde soorten en de effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten beoordeeld. De bevindingen zijn het resultaat van de bureaustudie en de uitgevoerde veldbezoeken. In hoofdstuk 6 is nagegaan of er maatregelen nodig zijn met betrekking tot Houtopstanden. Hoofdstuk 7 behandelt de gevolgen op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Tot slot zijn in hoofdstuk 8 de conclusies samengevat en aanbevelingen opgenomen. In de bijlage is het juridisch en beleidskader weergegeven waarin de wet- en regelgeving van de Wet natuurbescherming beschreven wordt.

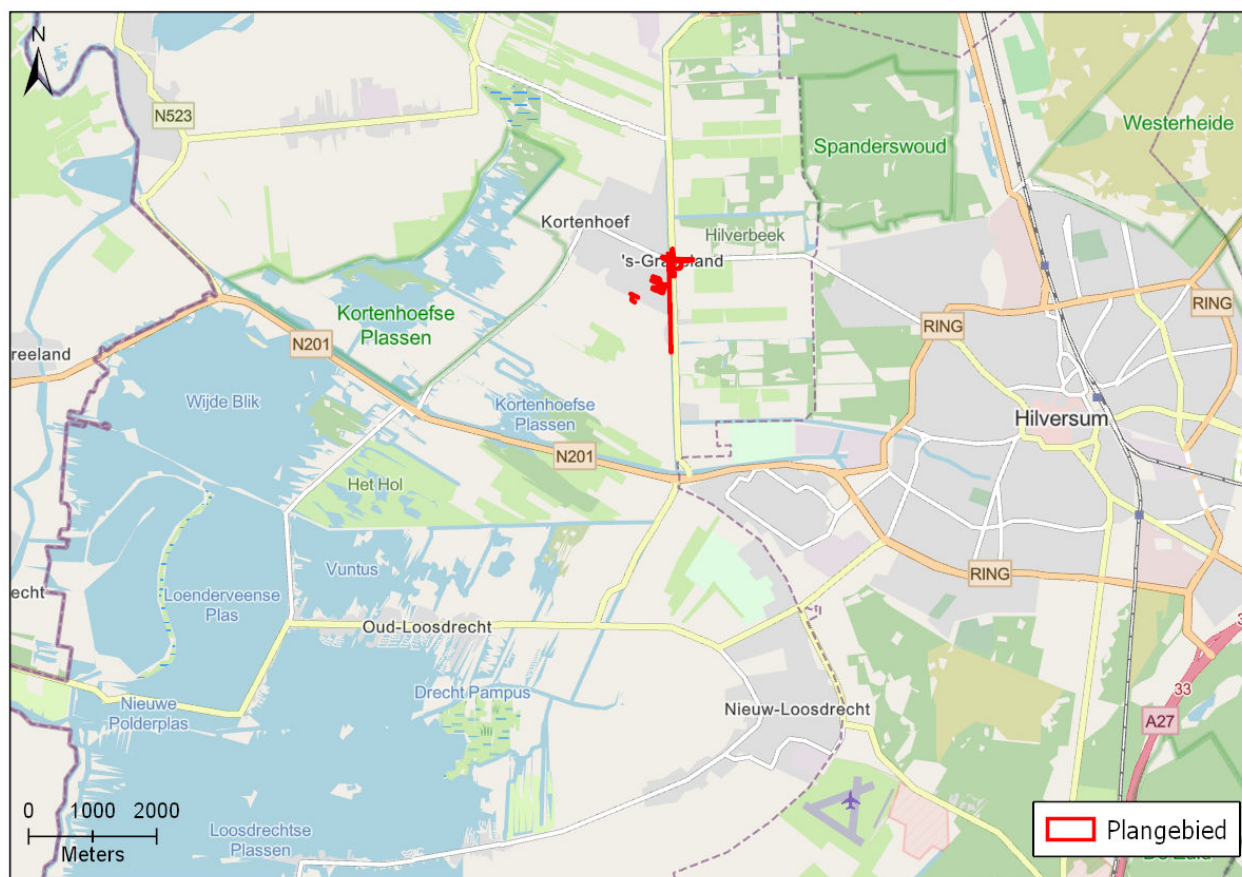
2 Beschrijving plangebied en voorgenomen ingreep

2.1 Beschrijving plangebied en impressie

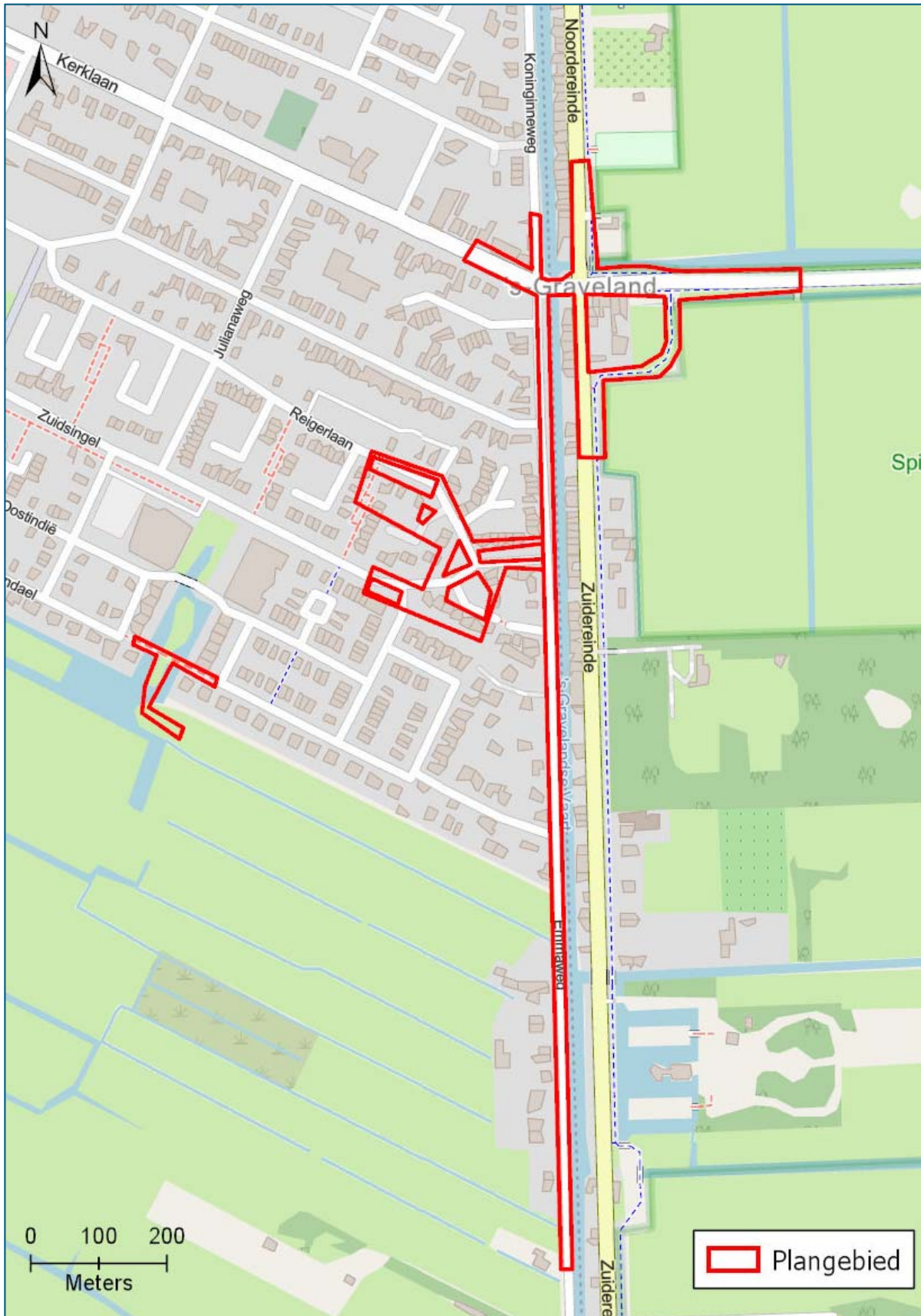
Het plangebied ligt in de gemeente Wijdemeren, in de provincie Noord-Holland. Het plangebied ligt ten oosten van de Oostelijke Vechtplassen (wat onder andere de Kortenhoefse Plassen, Loenderveense Plas en Loosdrechtse Plassen omvat) en ten westen van Hilversum (Figuur 2-1).

Het plangebied is grotendeels gelegen in en langs bebouwing (Figuur 2-2). Ten oosten van de Emmalaan loopt de 's Gravelandse Vaart met daarlangs een wilgenrij met daaronder ruige begroeiing (met onder andere smalle weegbree, verschillende soorten grassen en brandnetel).

Het noordelijke deel van het plangebied ligt nabij bebouwing, intensief beheerd grasland en ruig begroeide bermen en oevers. De locatie waar mogelijk parkeerplaatsen worden aangelegd ligt in een woonwijk met wat bomen en struiken. Figuur 2-3 tot en met Figuur 2-12 geven een impressie van het plangebied en de omgeving tijdens het veldonderzoek (d.d. 6 en 18 augustus 2020, uitgevoerd door een ter zake kundige ecoloog van Royal HaskoningDHV).

Figuur 2-1. Ligging en begrenzing van het plangebied in de omgeving, het plangebied ligt ten noordoosten van Hilversum in de gemeente Wijdemeren, provincie Noord-Holland.

Figuur 2-2. Detailkaart van het plangebied, de begrenzing van het plangebied is met een rode lijn aangegeven.

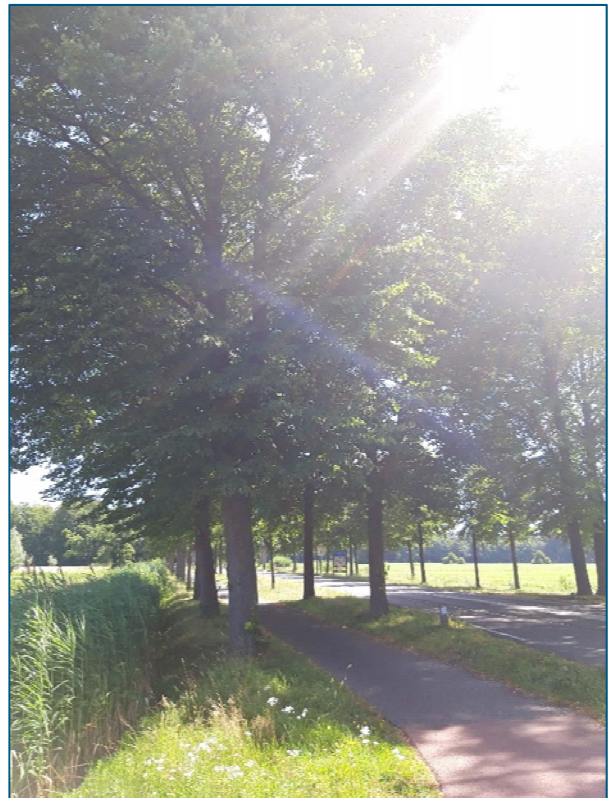
*Figuur 2-3. Wilgenrij langs de Emmalaan
(Foto: RHDHV 2020).*

*Figuur 2-4. Wilgenrij en ruig begroeide oever langs de
Koninginneweg (Foto: RHDHV 2020).*

*Figuur 2-5. Uitzicht op de Smidsbrug, richting de Kerklaan
(Foto: RHDHV 2020).*

*Figuur 2-6. Bomenrij langs de Leeuwenlaan
(Foto: RHDHV 2020).*

*Figuur 2-7. Fietsbrug vanaf de Leeuwenlaan
(Foto: RHDHV 2020).*

*Figuur 2-8. Plangebied ten zuiden van de Leeuwenlaan
(Foto: RHDHV 2020).*

Figuur 2-9. Bomenrij langs het Zuidereinde (Foto: RHDHV 2020).

Figuur 2-10. Bomen langs de Zuidsingel (Foto: RHDHV 2020).

Figuur 2-11. Bruggetje vanaf Kalkakker (Foto: RHDHV 2020)

Figuur 2-12. Plangebied gezien vanaf Kalkakker (Foto: RHDHV 2020)

2.2 Voorgenomen ingreep

De voorkeursvariant van de verkeersoplossing Kortenhoef bestaat uit:

- Het realiseren van het voorrangspein op de Smidsbrug, waarbij de Kerklaan en de Leeuwenlaan voorrangsweg blijven en de verkeerslichten worden verwijderd;
- Het omwisselen van het fietsverkeer en één richting van het autoverkeer op het laatste gedeelte van het huidige fietspad en het Zuidereinde. Het tracé van het huidige fietspad wordt daarbij éénrichtingsverkeer voor auto's;
- Het inrichten van de kruising Emmaweg-Kerklaan-Koninginneweg conform de uitgangspunten van Duurzaam Veilig;
- Het veilig inrichten van de Emmaweg door het verplaatsen van 18 bestaande parkeerplaatsen op het middendeel van de Emmaweg naar de naastgelegen woonstraten en door het aanleggen van een trottoir tussen Zuidsingel fase 8 en de woonkern.

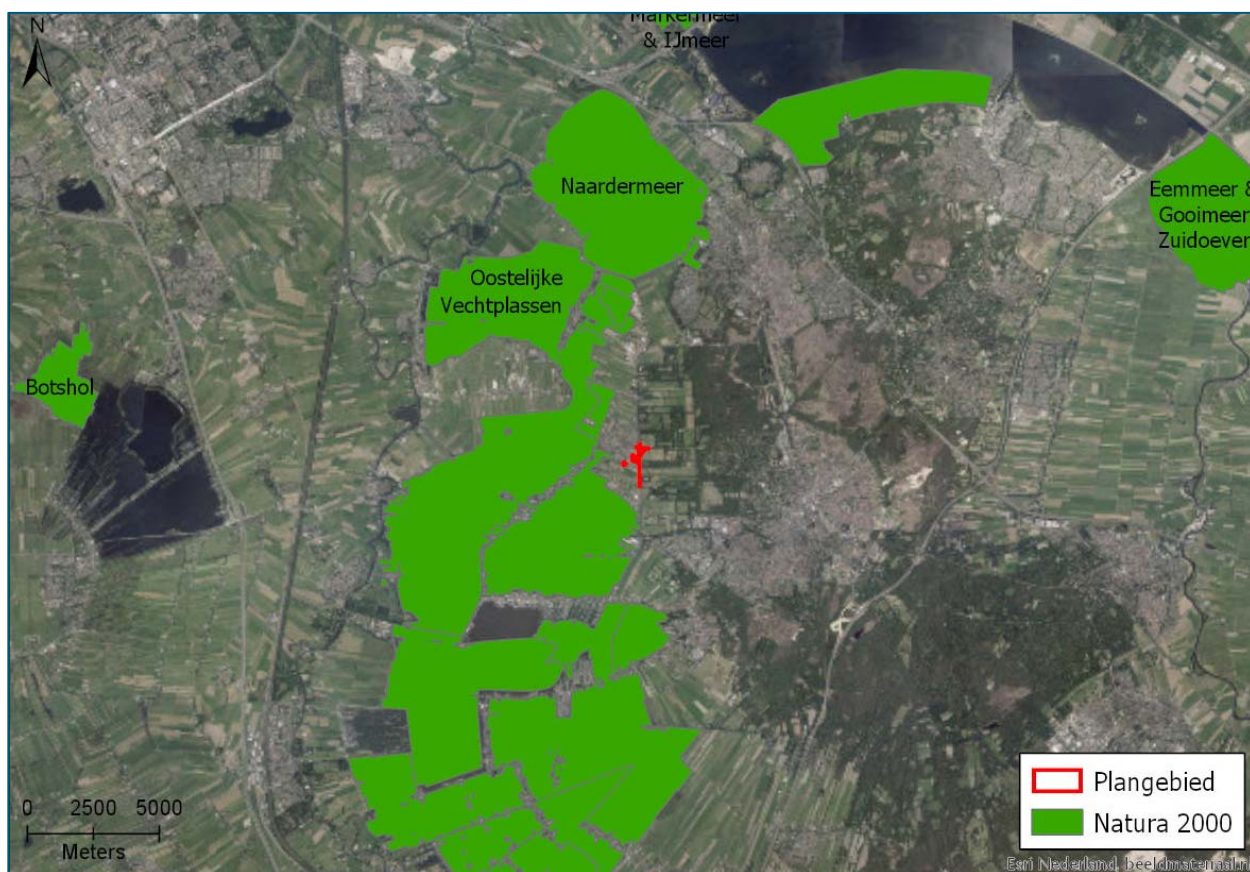
Voor het voornemen zullen geen gebouwen worden gesloopt of watergangen worden gedempt. Wel worden bomen gekapt en/of bosschages verwijderd en wordt mogelijk gewerkt met bruggen over de watergangen, die nog gerealiseerd moeten worden. Hiervoor zal wellicht gegraven worden aan oevers en is mogelijk sprake van inzet van groot materieel. Omdat het hier in eerste instantie een haalbaarheidsonderzoek betreft is de uitvoeringsperiode nog niet bekend.

3 Toetsing Gebiedsbescherming

In dit hoofdstuk is beschreven of in de nabijheid van het plangebied wettelijk beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden) zijn gelegen en wordt voor beoordeeld of storingsfactoren kunnen optreden (voortoets). Allereerst is bekeken of wettelijk beschermde Natura 2000-gebieden nabijgelegen zijn. Hiervoor is de atlasleefomgeving van de Rijksoverheid geraadpleegd. Voor nabijgelegen gebieden is vervolgens nagegaan of en in hoeverre enige relatie te verwachten is tussen de voorgenomen ingreep en de onder de Wnb geformuleerde instandhoudingsdoelen van in deze omgeving liggende Natura 2000-gebieden.

3.1 Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen ligt op circa 500 meter afstand van het plangebied (zie Figuur 3-1). Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 6 kilometer afstand van het plangebied.

Figuur 3-1. Ligging van het plangebied ten opzichte van de beschermde Natura 2000-gebieden (Ministerie van LNV, 2019).

3.2 Storingsfactoren

De Effectenindicator zoals aangereikt door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2020) geeft een negentiental mogelijke effecten, de zogenoemde storingsfactoren, waarmee in ieder geval rekening moet worden gehouden ten aanzien van in Natura 2000-gebieden beschermde waarden.

Op basis van deze storingsfactoren worden de effecten op de Natura 2000-gebieden in de omgeving beoordeeld. De afstand van de Natura 2000-gebieden en hun waarden tot het plangebied is dusdanig groot

dat voor de meeste storingsfactoren op voorhand kan worden uitgesloten dat deze zullen optreden als gevolg van de voorgenomen activiteit. Dit als gevolg van het gegeven dat emissies van bijvoorbeeld geluid, licht en trillingen, als gevolg van tussenliggend landgebruik als snelwegen en woonkernen, in combinatie met de afstand ter plaatse van geen enkele Natura 2000-gebied nog waarneembaar zijn. Bovendien grijpt de voorgenomen activiteit niet in op het regionale grondwater of watersystemen waar enig Natura 2000-gebied onderdeel van is.

Effecten ten gevolge van vrijwel alle in de Effectenindicator opgenomen storingsfactoren is dan ook op voorhand uitgesloten. De enige storingsfactoren waarvan op voorhand niet duidelijk is of deze relevant is, is verzuring en vermisting door N-depositie (stikstofdepositie) uit de lucht. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie zijn niet op voorhand uit te sluiten. De andere storingsfactoren zullen daarom niet behandeld worden in onderstaande effectbeoordeling.

3.3 Effectbeoordeling

In de gebruiksfase zal er geen aanvullend stikstofeffect zijn, daar niet wordt ingezet op uitbreiding van infrastructuur voor gemotoriseerd verkeer. Er zal wel een stikstofdepositieberekening in AERIUS-Calculator moeten worden uitgevoerd voor de uitvoeringsfase, die rekening houdt met materieelinzet, duur van de werkzaamheden en eventuele omleidingsroutes voor doorgaand verkeer.

Met deze informatie kan al dan niet uitgesloten worden dat effecten optreden als gevolg van stikstofdepositie tijdens de uitvoeringsfase, en of een vergunning aangevraagd dient te worden. Ongeacht of een tijdelijke beperkte bijdrage al dan niet leidt tot een significante aantasting van de stikstofgevoelige habitattypen, moet indien de toename van een permanente bijdrage van de N-depositie > 0,00 mol N/ha/jaar is, een vergunning van de Wnb aangevraagd te worden. Indien slechts sprake is van < 0,05 mol gedurende 2 jaar (of 0,1 mol gedurende 1 jaar) als gevolg van de inzet van mobiele voertuigen is dit vergunningsvrij (Bestuursbesluit, 2020). Dit moet wel vooraf afgestemd worden met bevoegd gezag.

3.4 Conclusie gebiedsbescherming

De voorgenomen ingreep heeft een tijdelijk karakter. De gebruiksfase leidt niet tot externe effecten als gevolg van de 19 verstoringsfactoren van de effectenindicator. Ook verzuring en vermisting als gevolg van stikstofdepositie zal in de gebruiksfase niet optreden omdat er geen extra stikstof wordt uitgestoten. Een vergunningplicht voor de gebruiksfase is daarom niet aan de orde ten aanzien van beschermde gebieden.

De enige storingsfactoren waarvan op voorhand niet duidelijk is of deze relevant is, is verzuring en vermisting door N-depositie (stikstofdepositie) uit de lucht. Mogelijke effecten ten gevolge van depositie van stikstof op daarvoor gevoelige natuurwaarden kunnen alléén in kaart gebracht worden met behulp van het voorgeschreven rekenprogramma AERIUS-Calculator. Er dient dus met AERIUS-Calculator te worden berekend of er sprake is van een toename in stikstofdepositie. Dit is bij een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling als deze noodzakelijk.

Indien de toename van de depositie >0,00 mol N/ha/jaar is, dient een vergunning van de Wnb aangevraagd te worden, waarbij ten minste een gebieds- en habitatype-specifieke ecologische beoordeling moet worden doorlopen. Indien slechts sprake is van < 0,05 mol gedurende 2 jaar (of 0,1 mol gedurende 1 jaar) als gevolg van de inzet van mobiele voertuigen is dit vergunningsvrij (Bestuursbesluit, 2020). Dit moet wel vooraf afgestemd worden met bevoegd gezag.

Vervolgstappen: Er dient met AERIUS-Calculator te worden berekend of er sprake is van een toename in stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Indien dit het geval is dienen eventuele negatieve effecten te worden onderzocht.

4 Onderzoeksmethode toetsing Soortenbescherming

Onderstaande is de werkwijze beschreven, welke gebruikt is om na te gaan wat het belang is van het onderzoeksgebied voor de wettelijk beschermde soorten die in of nabij het onderzoeksgebied voorkomen.

4.1 Inventarisatie van beschermde soorten

Er zijn op 4 augustus 2020 verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd uit de NDFF voor het onderzoeksgebied en enkele kilometers rondom het onderzoeksgebied van de afgelopen 10 jaar. Daarnaast is de verspreidingsatlas geraadpleegd, en aanvullend enkele relevante bronnen met betrekking tot de ecologie van soorten of soortgroepen. Door deze bestaande gegevens te raadplegen, is inzicht verkregen in de aanwezige beschermde soorten in of in de directe omgeving van het projectgebied.

Aanvullend zijn op donderdag 6 augustus 2020 (33 graden Celsius, zonnig en windstil) en op dinsdag 18 augustus 2020 (23 graden Celsius, bewolkt, 2-3 Beaufort) door C. Posthouwer, een deskundig ecoloog werkzaam bij Royal HaskoningDHV, verkennende veldbezoeken uitgevoerd. Het veldonderzoek is op basis van zicht- en geluidswaarnemingen uitgevoerd, vanaf het maaiveld.

4.2 Effectbeoordeling soorten

Aan de hand van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek is beoordeeld voor welke beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is in het onderzoeksgebied. Door middel van een beknopte analyse van mogelijk optredende verstoring vanuit het project in relatie tot de biotoeisen van de beschermde soorten uit het onderzoeksgebied, is beoordeeld welke negatieve effecten de voorgenomen werkzaamheden kunnen hebben op mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende beschermde soorten.

Om beter weer te geven waar effecten kunnen optreden is het plangebied opgedeeld in vijf Deelgebieden (zie Figuur 4-1):

- Deelgebied 1: Eilandje ter hoogte van Kalkakker
- Deelgebied 2: Woonwijk ter hoogte van Zuidsingel
- Deelgebied 3: Fietspad en Zuidereinde
- Deelgebied 4: Leeuwenlaan, inclusief Smidsbrug en Noordereinde
- Deelgebied 5: Emmaweg

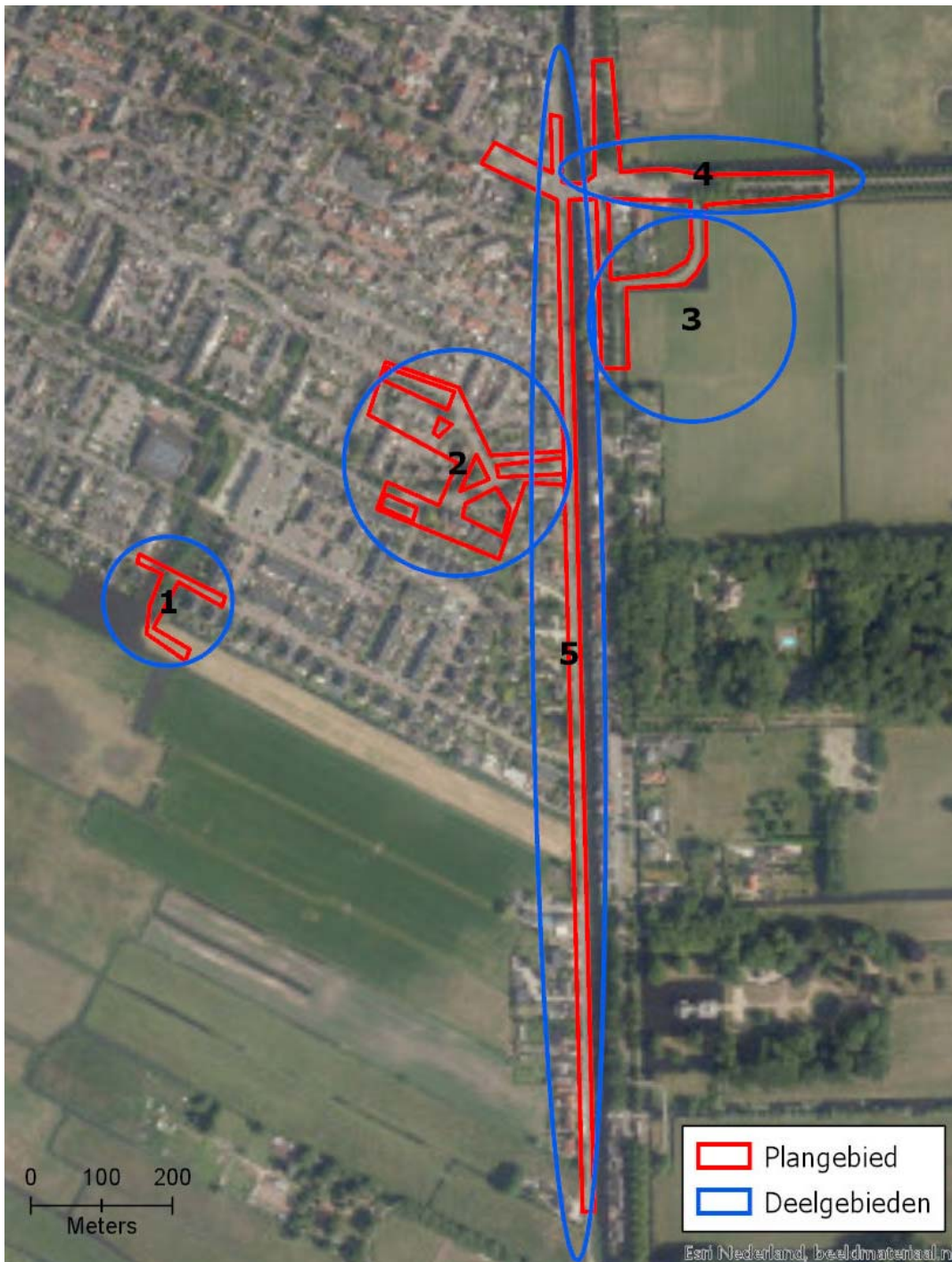
In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

Indien de onderzoeksresultaten voldoende zekerheid geven over het voorkomen van beschermde soorten, zijn de mogelijke (negatieve) effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten bepaald. Vervolgens is beoordeeld of overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb aan de orde is.

4.3 Vervolgstappen

Optredende negatieve effecten op beschermde planten en dieren dienen zo veel mogelijk te worden voorkomen. Indien negatieve effecten door de voorgenomen effecten aan de orde zijn, worden in eerste instantie voorzorgsmaatregelen opgenomen om de negatieve effecten alsnog te voorkomen.

Indien op basis van het onderzoek niet voldoende zekerheid over het voorkomen of de afwezigheid van beschermde soorten te geven is, is nader soortgericht onderzoek noodzakelijk, alvorens een effectenanalyse gedaan kan worden. Indien dit van toepassing is, is dit beschreven in het rapport. Wanneer voorzorgsmaatregelen niet afdoende zijn om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen in een aparte natuurtoets opgenomen te worden. Mogelijk is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk.

Figuur 4-1. Locatie van de verschillende deelgebieden van het plangebied.

5 Toetsing Soortenbescherming

5.1 Voorkomen beschermde soorten

Vaatplanten

Het plangebied en de directe omgeving daarvan voorziet op grond van de geraadpleegde verspreidingsgegevens en de aanwezige biotopen niet in groeiplaatsen van krachtens de Wnb beschermde vaatplanten. In het plangebied zijn onder meer groot hoefblad, brandnetel, smalle weegbree, moerasandoorn, grote waterrepe, grote klit, windes en grassen waargenomen. Deze planten duiden op voedselrijke omstandigheden. Beschermde vaatplanten komen in de regel voor op extensief beheerde en bemeste akkers en kalkrijke standplaatsen. Daarnaast komen ze voor op zeer schrale, zwak zure standplaatsen. Dergelijke omstandigheden zijn niet aanwezig in het plangebied. In het plangebied wordt het voorkomen van beschermde planten niet verwacht.

Conclusie: Binnen het plangebied worden beschermde vaatplanten niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Uit de verspreidingsgegevens blijkt dat er in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van boommarter, bunzing, das, eekhoorn, hermelijn, noordse woelmuis, steenmarter, waterspitsmuis en wezel. Verder is het voorkomen van meer algemeen beschermde zoogdieren zoals aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos en woelrat bekend vanuit de geraadpleegde literatuur.

Boommarter komt in Nederland in allerlei typen loofbos voor. Boommarters kiezen daar hun rustplaatsen in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhopen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Boommarters maken meestal niet zelf een hol maar passen een bestaand nest aan¹. In de ruime omgeving van het plangebied is geschikt leefgebied voor boommarter aanwezig, het is daarom niet uitgesloten dat een boommarter incidenteel voorkomt in het plangebied. Het ontbreekt in het plangebied echter aan geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen.

Bunzing komt voor in allerlei landschapstypen, maar heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. De soort komt bijvoorbeeld voor in oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen houtwallen, bosranden en akkerranden, maar ook in vrij open terreinen zoals weidegebieden met sloten.² Ook hermelijn komt in allerlei soorten habitat voor, mits voldoende dekking aanwezig is.³ Wezel heeft een voorkeur voor open, droge natuur- en cultuurlandschap en komt meestal in droger gebied voor dan hermelijn. De soort komt onder andere voor in bossen, duinen en wei- en akkerland.⁴ Het plangebied is op delen geschikt voor deze soorten, als onderdeel van een groter leefgebied. Met name in Deelgebied 1 en 3 is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen niet op voorhand uitgesloten. Daarnaast is het niet uitgesloten dat kleine marterachtigen incidenteel in het gehele plangebied voorkomen.

Steenmarter komt voornamelijk voor in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig ook in grote steden. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De soort heeft vaak zijn verblijfplaats in gebouwen, zoals op zolders, in kruipruimtes, spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen. Echter, ook boomholtes, takkenhopen en dichte struwelen waar weinig verstoring is, zijn geschikt als vaste rust- en

¹ <https://www.zoogdierveniging.nl/de-boommarter-martes-martes>, geraadpleegd op 26 februari 2020

² <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/bunzing>, geraadpleegd op 26 februari 2020

³ <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/hermelijn>, geraadpleegd op 26 februari 2020

⁴ <https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/wezel>, geraadpleegd op 26 februari 2020

verblijfplaats⁵. In het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig voor de soort, aanwezigheid is daarom niet op voorhand uitgesloten. Het ontbreekt in het plangebied echter aan geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen.

Das komt in allerlei soorten landschappen voor, maar heeft een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Ook open terreinen zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikt voor das. Het landschap moet voldoende dekking hebben, een vergraafbare bodem, weinig verstoring en een groot voedselaanbod.⁶ In het plangebied zijn deze landschappen niet aanwezig, het ontbreekt er daarom aan geschikt leefgebied voor das. Het voorkomen van das binnen het plangebied is daarom uitgesloten.

Eekhoorns bouwen nesten (hoog) in bomen of gebruiken boomholten. Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voedsel bestaat hoofdzakelijk uit boomzaden zoals eikels, noten en kegels van naaldbomen.⁷ In een deel van het plangebied is marginaal geschikt leefgebied voor eekhoorn aanwezig. Het is daarom niet uitgesloten dat eekhoorn incidenteel voorkomt in of rondom het plangebied. Het ontbreekt echter aan geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen.

Noordse woelmuis leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen (zoals het geval is in het plangebied) leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen.⁸ Deze terreinen zijn niet aanwezig in het plangebied, waardoor het ontbreekt aan geschikt leefgebied voor de soort. Aanwezigheid van de soort binnen het plangebied wordt daarom niet verwacht.

Waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk water met ruig begroeide oevers en voldoende schuilmogelijkheden. Hierbij is een bodembedekkende vegetatie een vereiste. De soort komt alleen voor op plekken waar binnen een straal van 500 m water is te vinden. Waterspitsmuis is erg schuw en kan zich doodschrikken van een plotseling, hard geluid.⁹ Hoewel er in het plangebied ruig begroeide oevers aanwezig zijn langs de watergangen, is de omgeving veelal verstoord. Direct aan de 's Gravenlandse Vaart staan woningen en de vaart wordt recreatief gebruikt (onder andere om in te zwemmen en varen). Hierdoor ontbreekt het binnen het plangebied aan geschikt leefgebied voor waterspitsmuis. Aanwezigheid van de soort wordt daarom niet verwacht.

Conclusie: Algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten, zoals verschillende soorten muizen en spitsmuizen, konijn en haas, kunnen verwacht worden in het gehele plangebied. Met name de ruig begroeide oevers langs de 's Gravenlandse Vaart en de oevers langs het fietspas in Deelgebied 3 vormen geschikt biotoop, met voldoende schuilgelegenheid. Het is niet uitgesloten dat boomarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenarter en wezel voorkomen in het plangebied. Ook is aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en wezel niet op voorhand uitgesloten.

Vleermuizen

Uit de verspreidingsgegevens blijkt dat er in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootvleermuis, laatvlieger, meer-vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis.

⁵ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/steenarter>, geraadpleegd op 26 februari 2020

⁶ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/das>, geraadpleegd op 26 februari 2020

⁷ <https://www.zoogdierverseniging.nl/eekhoorn-sciurus-vulgaris>, geraadpleegd op 26 februari 2020

⁸ <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/noordse-woelmuis>, geraadpleegd op 29 april 2020

⁹ <https://www.zoogdierverseniging.nl/de-waterspitsmuis-neomys-fodiens>, geraadpleegd 26 februari 2020

Vleermuizen worden in vrijwel het gehele land waargenomen. Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van meerdere type verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar en winterverblijfplaatsen). Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de laatvlieger. Er zijn ook soorten die zowel gebouwen als bomen bewonen, zoals ruige dwergvleermuis. Vleermuizen foerageren in het landschap, bijvoorbeeld bij windluwe plaatsen zoals tuinen en langs bosranden, maar ook in open landschap, boven bomen en langs watergangen. Om van de verblijfplaats naar foerageergebied te komen (en andersom) wordt gebruikt gemaakt van zogenaamde vliegroutes die bestaan uit lijnvormige elementen zoals bomenrijen en watergangen.

In het plangebied zijn bomen aanwezig met voor vleermuizen geschikte holtes. In de bebouwing in de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van potentieel geschikte verblijfsmogelijkheden aannemelijk. Het voorkomen van soorten met verblijfplaatsen in zowel bomen als gebouwen is daarom niet op voorhand uitgesloten.

De bomen in het plangebied zijn in potentie geschikt voor baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis als zomer-, paar-, kraamverblijfplaats, voor gewone dwergvleermuis als paarverblijfplaats en voor rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis als zomer-, paar-, kraam- en winterverblijfplaats. De bebouwing in de directe omgeving van het plangebied is potentieel geschikt als zomer-, paar- en kraamverblijfplaats voor baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis. En winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis.

In het plangebied zijn lijnvormige elementen aanwezig, welke door vleermuizen mogelijk gebruikt kunnen worden als vaste vliegroute. De bomenrij en de 's Gravenlandse vaart langs de Leeuwenlaan (Deelgebied 4) en de wilgenrij en de 's Gravenlandse Vaart langs de Emmaweg (Deelgebied 5) dienen potentieel als (essentiële) vliegroute voor vleermuizen. Ook de bomen langs de Zuidereinde (Deelgebied 3) maken deel uit van een lijnvormige structuur welke potentieel als vliegroute gebruikt kan worden.

De bomen in het plangebied en de 's Gravenlandse Vaart vormen geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast kunnen vleermuizen ook langs de watergang en over het water foerageren.

Conclusie: In het plangebied zijn voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen en (essentiële) vliegroutes en foerageergebied niet uitgesloten.

Broedvogels

Uit de verspreidingsgegevens is gebleken dat in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van meerdere soorten broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Deze soorten zijn grofweg te verdelen in gebouwbewonende soorten: gierzwaluw; en boombewonende soorten: boomvalk, buizerd, havik, ransuil en zwarte specht. Ook zijn er waarnemingen bekend van grote gele kwikstaart, welke broedt langs oevers, in een nis in een muur of onder een brug in de buurt van stromend water¹⁰ en ooievaar, die voor een broedplek gebruik maakt van kunstmatige nestgelegenheden op daken en wagenwielen. Ooievaarsnesten worden soms ook aangetroffen in bomen waar dikke takken zorgen voor een min of meer vlakke ondergrond of op bovenleidingen van het spoor. In het plangebied zijn tijdens de veldbezoeken geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is daarom uitgesloten.

In het plangebied zijn broedvogels zonder jaarrond beschermde nesten aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn soorten als houtduif, huiszwaluw, koolmees, pimpelmees, eend, blauwe reiger waargenomen.

¹⁰ <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelqids/>, geraadpleegd op 26 februari 2020

Conclusie: In het plangebied zijn jaarrond beschermde nesten afwezig. Wel zijn mogelijk niet-jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Vissen

Uit de verspreidingsgegevens zijn geen waarnemingen van beschermde vissen bekend. De meeste beschermde vissoorten zijn soorten uit beken (elrits, beekdonderpad, beekprik), snelstromende rivieren (gestippelde alver), verlandende watergangen met een sliblaag en rijke onderwatervegetatie (grote modderkruiper), watergangen met koel en zuurstofrijk water (kwabaal) of vissoorten (houting, steur) die in rivieren of zijarmen hun paaiplaatsen hebben. Dergelijk biotoop ontbreekt in het projectgebied.

Op basis van verspreidingsgegevens en afwezigheid van geschikt biotoop voor beschermde vissoorten kan het voorkomen van beschermde vissen redelijkerwijs worden uitgesloten. Wel kunnen er in de watergangen in het plangebied niet-beschermde vissen voorkomen.

Conclusie: In het plangebied is het voorkomen van beschermde vissen uitgesloten.

Amfibieën

Uit de verspreidingsgegevens zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad. Verder zijn waarnemingen bekend van meer algemeen beschermde amfibieën zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker.

Heikikker heeft een duidelijke voorkeur voor heide, hoogveen, laagveen en halfnatuurlijk grasland. De soort wordt ook aangetroffen in bos en struweel. In rivierbegeleidende wateren wordt heikikker alleen aangetroffen langs de Neder-Rijn/Lek. De soort wordt nauwelijks aangetroffen in intensief gebruikt agrarisch landschap, rond infrastructuur en bebouwing. Heikikker overwintert op het land.¹¹ Het plangebied ligt midden in bebouwing en rond infrastructuur met voedselrijke bermen. Het ontbreekt daarom aan geschikt leefgebied voor heikikker. Aanwezigheid van heikikker binnen het plangebied is daarom uitgesloten.

Kamsalamander is een rivier- en beekbegeleidende soort. Hij wordt vooral aangetroffen in beekdalen op de hogere zandgronden en op rivierklei. Het landschap waarin de soort voorkomt is bosrijk, bevat houtwallen of struweel en wordt vaak gekenmerkt door kleinschaligheid in de directe omgeving van het voortplantingswater. Als voortplantingswater heeft de kamsalamander een voorkeur voor relatief grote, diepe en stilstaande geïsoleerde wateren en soms ook in kleine, ondiepe sloten. Deze wateren zijn ten minste gedeeltelijk begroeid met waterplanten, niet verontreinigd en bevatten gewoonlijk geen vis. De watergangen in het plangebied bestaan uit een grote vaart waar naar alle waarschijnlijkheid vissen in voorkomen. Geschikt voortplantingswater ontbreekt daarom in het plangebied. Bovendien ontbreekt het aan een bosrijke omgeving. Het plangebied is derhalve niet geschikt voor kamsalamander en aanwezigheid van de soort is daarom uitgesloten.

Alpenwatersalamander komt, net als kamsalamander, in allerlei typen visvrije wateren voor, maar is daarentegen veel minder kritisch en kan ook in troebel water leven, met een sterkere invloed van vermessing. De soort komt voor op zand-, leem- en lössbodems. Alpenwatersalamander plant zich voort in zowel beschaduwde als niet-beschaduwde wateren. Het voortplantingswater ligt vaak in of nabij bos. De watergangen in het plangebied bestaan uit een grote vaart waar naar alle waarschijnlijkheid vissen in voorkomen. Geschikt voortplantingswater ontbreekt daarom in het plangebied. Bovendien ontbreekt het aan een bosrijke omgeving. Het plangebied is derhalve niet geschikt voor Alpenwatersalamander. Aanwezigheid van de soort in het plangebied is daarom uitgesloten.

¹¹ <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/heikikker>, geraadpleegd op 27 februari 2020

Poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De soort komt vooral tot voortplanting in vennen en hoogveenputten en in andere kleine wateren als, rivierbegeleidende wateren, veedrinkpoelen en sloten. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn en de wateren mogen niet droogvallen. De aanwezige watergangen in de omgeving van het plangebied, met name in Deelgebied 3 vormen potentieel geschikt voortplantingswater voor de poelkikker. Buiten de voortplanting zijn poelkikkers minder gebonden aan water en brengen ze de rest van het seizoen door op het land. Overwintering vindt gewoonlijk plaats op het land, soms ook ingegraven in de waterbodem. Op het land worden voor de overwintering vaak bosjes of houtwallen gebruikt die op niet meer dan 400 meter van het water afliggen¹². De soort wordt echter weinig aangetroffen op en rond infrastructuur. De bermen in het plangebied zijn daarom ongeschikt als leefgebied voor poelkikker. Aanwezigheid van poelkikker in Deelgebied 1 en 3 is niet uitgesloten.

Rugstreepad is een soort van open zandige locaties en/of gebieden met veel ondiep water, zoals poelen, greppels en poldersloten. Dit zijn vaak terreinen met een pioniermilieu of een dynamisch milieu zoals afgravingen, opgespoten terreinen, zandverstuivingen, of braakliggende terreinen. Voortplanting vindt plaats in ondiepe of droogvallende, niet of weinig begroeide wateren die snel opwarmen¹³. Ondiepe poelen, geschikt voor voortplanting ontbreken binnen en in de omgeving van het plangebied. Op het land houden de dieren zich verborgen in zelf gegraven holen (tot een diepte van 15-45 centimeter), holen van knaagdieren, onder stenen en tussen muurspleten. De soort overwintert vaak in zelf gegraven holen in het zand (soms wel tot een meter diep). Vanwege het ontbreken van vergaafbaar zand binnen het plangebied wordt zowel land- als voortplantingshabitat van de rugstreepad uitgesloten binnen en in de omgeving van het plangebied. Rugstreepadden kunnen echter snel nieuwe gebieden koloniseren als hier geschikte condities ontstaan, bijvoorbeeld tijdens graafwerkzaamheden. Daarnaast is het ondiep water in door bouwmachines gevormde rijsporen een graag gebruikte voortplantingsplaats. Er dient rekening gehouden te worden met de kolonisedrift van de soort gedurende de werkzaamheden.

Conclusie: In het plangebied is mogelijk geschikt voortplantingswater aanwezig voor poelkikker. Daarnaast is het niet uitgesloten dat rugstreepad tijdens de werkzaamheden het plangebied koloniseert.

Reptielen

Uit de verspreidingsgegevens zijn waarnemingen bekend van hazelworm en ringslang. Hazelworm komt voornamelijk voor in bos- en heideterreinen, maar wordt ook wel aangetroffen op andere plekken zoals bij houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen en kalkgraslanden. De soort heeft de voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden¹⁴. Door afwezigheid van bos- en heideterreinen en dichte struwelen, ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor hazelworm. Voorkomen van de soort binnen het plangebied is daarom uitgesloten.

Ringslang is een watergebonden slang die vaak zonnend wordt aangetroffen op dijkjes in de buurt van water. De soort komt veelal voor in waterrijke habitat op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Ringslang legt eieren in composthopen, bladhopen en mestvaalten. In natuurlijke riviersystemen zet ringslang waarschijnlijk eieren af in hopen bij elkaar gespoeld organisch materiaal. Ook ingerotte boomstobben en dichte lagen organisch materiaal met broei worden gebruikt.¹⁵ Daar waar het plangebied (alle deelgebieden behalve Deelgebied 2) grenst aan een watergang vormt het plangebied een geschikte plek voor de ringslang om te zonnen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van ringslang zijn daarom niet uit te sluiten op dergelijke locaties. Tijdens de veldbezoeken zijn geen broeihopen waargenomen, het is echter niet uitgesloten dat er geschikte locaties voor ei-afzet aanwezig zijn in Deelgebied 1, aangezien de locatie tijdens het veldbezoek niet goed te inspecteren was vanwege

¹² <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/poelkikker>, geraadpleegd op 27 februari 2020

¹³ <https://www.bij12.nl/assets/BJJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreepad-1.0.pdf>, geraadpleegd op 28 juni 2019

¹⁴ <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/hazelworm>, geraadpleegd op 27 februari 2020

¹⁵ <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/ringslang>, geraadpleegd op 17 mei 2019

aanwezigheid van dichte begroeiing. Aanwezigheid van voortplantingslocaties van de soort is daarom niet uitgesloten binnen het plangebied.

Conclusie: In het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig voor ringslang. Aanwezigheid van beschermde reptielen is daarom niet op voorhand uitgesloten.

Ongewervelden

Op basis van verspreidingsgegevens kunnen veldparelmoervlinder, grote vos, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren voorkomen.

Veldparelmoervlinder komt voor in kruidenrijk, droog en schraal grasland met een open, korte, vrij rommelige mozaïkstructuur. Hierbij is het van belang dat kale grond aanwezig is en op korte afstand bloemrijke ruigten met geschikte nectarplanten. De soort legt eitjes op smalle weegbree.¹⁶ In het plangebied ontbreekt het door afwezigheid van kruidenrijk, droog en schraal grasland aan geschikt leefgebied voor veldparelmoervlinder. Aanwezigheid van de soort in het plangebied is daarom op voorhand uitgesloten.

Grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Voor de overwintering moeten er geschikte plaatsen, zoals holle bomen of stapels hout aanwezig zijn. De soort legt vooral eitjes op iep, maar ook op zoete kers en sommige wilgensoorten.¹⁷ Hoewel er in het plangebied wilgen aanwezig zijn, ontbreekt het bij afwezigheid van grote vrijstaande bomen en vochtige bossen aan geschikt leefgebied voor grote vos. Aanwezigheid van de soort binnen het plangebied wordt daarom niet verwacht.

Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. De soort is te vinden bij verlandingszones en bosplassen. Van belang is dat het water ondiep (minder dan een meter) is, matig voedselrijk en beschermt gelegen. In het plangebied ontbreekt het aan dergelijk biotoop. Aanwezigheid van de soort in het plangebied is daarom op voorhand uitgesloten.

Groene glazenmaker komt voor in stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden zoals plassen, sloten en petgaten in laagveengebieden en sloten in veenweidegebieden.¹⁸ In het plangebied ontbreekt het aan dergelijk biotoop. Aanwezigheid van de soort in het plangebied is daarom op voorhand uitgesloten.

Gestreepte waterroofkever wordt vooral aangetroffen in onbeschaduwde stilstaande wateren (sloten, vaarten en petgaten) of zeer langzaam stromende wateren met een minimale diepte van 40 centimeter. In de vindplaatsen van de soort ontbreekt het aan een drijfslaag van kroos of was het bedekkingspercentage in ieder geval minder dan 5 procent. De vindplaatsen zijn meestal sloten en kanalen met een breedte tussen de 1,5 en 25 meter met een vrij spaarzame vegetatie van drijvende en submerse waterplanten.¹⁹ De 's Gravenlandse Vaart biedt mogelijk geschikt biotoop voor de soort. Aanwezigheid van gestreepte waterroofkever binnen het plangebied is daarom niet op voorhand uitgesloten.

Platte schijfhoren komt in Nederland met name voor in laagveengebieden en in het rivierengebied, maar kan ook elders worden aangetroffen. De soort komt voor in schone, heldere, rijk begroeide, zoete wateren. Platte schijfhoren leeft niet in verontreinigd of brak water.²⁰ Door afwezigheid van schoon, helder, rijk begroeid water ontbreekt het aan geschikt biotoop voor platte schijfhoren in het plangebied. Aanwezigheid van de soort binnen het plangebied wordt daarom niet verwacht.

¹⁶ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/veldparelmoervlinder>, geraadpleegd op 28 februari 2020

¹⁷ <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/overzicht-vlinders/details-vlinder/grote-vos>, geraadpleegd op 28 februari 2020

¹⁸ <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/groene-glazenmaker>, geraadpleegd op 23 augustus 2020

¹⁹ <https://www.eis->

[nederland.nl/DesktopModules/Bring2mind/DMX/API/Entries/Download?command=core_download&entryid=283&language=nl-NL&PortalId=4&TabId=563](https://www.eis-nederland.nl/DesktopModules/Bring2mind/DMX/API/Entries/Download?command=core_download&entryid=283&language=nl-NL&PortalId=4&TabId=563), geraadpleegd op 23 augustus 2020

²⁰ <https://www.anemoon.org/flora-en-fauna/soorteninformatie/soorten/id/826/platte-schijfhoren>, geraadpleegd op 23 augustus 2020

Conclusie: Binnen het plangebied is mogelijk geschikt leefgebied aanwezig voor gestreepte waterroofkever. Aanwezigheid van de soort is daarom niet uitgesloten. Voor overige ongewervelden ontbreekt het aan geschikt leefgebied of geschikte waardplanten.

5.2 Effectenbeschrijving- en beoordeling

Aan de hand van de verspreidingsgegevens en het veldbezoek is beoordeeld voor welke beschermde soorten er geschikt leefgebied aanwezig is in het onderzoeksgebied. Door middel van een beknopte analyse van het project in relatie tot de biotoopeisen van de beschermde soorten uit het onderzoeksgebied is beoordeeld welke negatieve effecten de voorgenomen werkzaamheden kunnen hebben op mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende beschermde soorten.

Indien de onderzoeksresultaten voldoende zekerheid geven over het voorkomen van beschermde soorten, worden de mogelijke (negatieve) effecten van de voorgenomen ingreep op deze soorten bepaald. In het geval dit op basis van de verkregen onderzoeksgegevens niet mogelijk is, wordt aangegeven welke vervolgstappen, zoals het uitvoeren van nader soortgericht onderzoek, moeten plaatsvinden.

Gezien aanwezigheid van beschermde vaatplanten en vissen al is uitgesloten binnen het onderzoeksgebied worden deze verder niet besproken. In onderstaande tabellen wordt ingegaan op de optredende effecten voor beschermde grondgebonden zoogdiersoorten, vleermuizen, broedvogels, amfibieën, reptielen en ongewervelde diersoorten.

Tabel 5-1. Effectbeoordeling grondgebonden zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren	Tijdelijke effecten	Permanente effecten
Boommarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel.	Door de inzet van zwaar materieel kunnen eventueel in het plangebied aanwezige individuen van boommarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel worden verstoord of gedood. Het doden van individuen van deze soorten is een overtreding van Artikel 3.10, lid 1a.	Door de inzet van zwaar materieel, tijdens graafwerkzaamheden en bij het kappen van bomen kunnen eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn en wezel worden aangetast, hetgeen een overtreding is van Artikel 3.10, lid 1b. Met name bij werkzaamheden in Deelgebied 1 en 3 kunnen verblijfplaatsen voorkomen
Algemene grondgebonden zoogdieren	Met de inzet van materieel voor (graaf-) werkzaamheden in de directe nabijheid van geschikte leefgebieden van algemene grondgebonden zoogdieren kunnen aanwezige individuen worden verstoord of gedood. Voor algemene grondgebonden zoogdieren geldt echter een vrijstelling van verbodsbepalingen uit de Wnb bij ruimtelijke ingrepen. Hierdoor leiden de werkzaamheden ten aanzien van deze soorten niet tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb. Wel geldt te allen tijde, voor zowel beschermde als niet-beschermde soorten de Algemene Zorgplicht (zie paragraaf 5.3)	Met de inzet van materieel voor (graaf-) werkzaamheden kunnen geschikte leefgebieden van algemene grondgebonden zoogdieren worden aangetast. Voor algemene grondgebonden zoogdieren geldt echter een vrijstelling van verbodsbepalingen uit de Wnb bij ruimtelijke ingrepen. Hierdoor leiden de werkzaamheden ten aanzien van deze soorten niet tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb. Wel geldt te allen tijde, voor zowel beschermde als niet-beschermde soorten de Algemene Zorgplicht (zie paragraaf 5.3)
Conclusie	<i>Tijdens de voorgenomen werkzaamheden kunnen mogelijk individuen van boommarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel worden gedood, hetgeen een overtreding is van Artikel 3.10, lid 1a. Daarnaast kunnen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van bunzing, hermelijn, steenmarter en wezel worden aangetast, hetgeen een overtreding is van Artikel 3.10, lid 1b.</i>	

Tabel 5-2. Effectbeoordeling vleermuizen

Vleermuizen	Tijdelijke effecten	Permanente effecten
Verblijfplaatsen	De effecten van de werkzaamheden zijn afhankelijk van het moment van uitvoering (periode in het jaar en op de dag). Wanneer de werkzaamheden 's nachts worden uitgevoerd in het vleermuisactieve seizoen (grofweg half maart t/m half november) en daarbij kunstverlichting wordt toegepast, is niet uitgesloten dat potentiële verblijfplaatsen in de bebouwing in de directe omgeving van het plangebied en de bomen in en rondom het plangebied ongeschikt worden. De werkzaamheden kunnen daardoor leiden tot een overtreding van Artikel 3.5, lid 4.	Binnen het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in de te kappen bomen. Het vernietigen van verblijfplaatsen is een overtreding van Artikel 3.5, lid 4. Hierbij kunnen mogelijk individuen worden gedood, hetgeen een overtreding is van Artikel 3.5, lid 1.
Vliegroutes	Wanneer de werkzaamheden 's nachts worden uitgevoerd in het vleermuisactieve seizoen (grofweg half maart t/m half november) en daarbij kunstverlichting wordt toegepast, is verstoring van langs vliegende vleermuizen niet uit te sluiten. De werkzaamheden kunnen daardoor leiden tot een overtreding van Artikel 3.5, lid 2.	De bomen in de Deelgebieden 3, 4 en 5 maken deel uit van een lijnvormige structuur. Het kappen van bomen binnen deze structuren kan daardoor leiden tot het ongeschikt worden van vliegroutes, waardoor vleermuizen worden verstoord en mogelijk verblijfplaatsen niet meer kunnen worden bereikt. De werkzaamheden kunnen daardoor leiden tot een overtreding van Artikel 3.5, lid 2 en 4.
Foerageergebied	Wanneer de werkzaamheden 's nachts worden uitgevoerd in het vleermuisactieve seizoen (grofweg half maart t/m half november) en daarbij kunstverlichting wordt toegepast, is verstoring van foeragerende vleermuizen niet uit te sluiten. De werkzaamheden kunnen daardoor leiden tot een overtreding van Artikel 3.5, lid 2.	De bomen in het plangebied vormen mogelijk marginaal geschikt foerageergebied. In de omgeving is echter voldoende beter geschikt foerageergebied aanwezig. De werkzaamheden zullen daardoor niet leiden tot verlies van essentieel foerageergebied.
Conclusie	Met de werkzaamheden is mogelijk sprake van zowel tijdelijke verstoring van potentiële vliegroutes en verblijfplaatsen als permanente aantasting van potentiële vliegroutes en verblijfplaatsen, waarbij mogelijk individuen worden gedood. Het voornemen leidt daardoor mogelijk tot overtreding van Artikel 3.5, lid 1, 2 en 4.	

Tabel 5-3. Effectbeoordeling broedvogels

Broedvogels tijdelijke effecten	Broedvogels permanente effecten
Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd in het broedseizoen kunnen broedende vogels in het plangebied en de directe omgeving worden verstoord. Wanneer broedende vogels voortijdig het nest verlaten, geldt dit als het opzettelijk vernietigen of beschadigen van nesten en eieren van vogels. Dit is een overtreding van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4, van de Wnb. Het broedseizoen valt voor de meeste soorten tussen half maart en half augustus. Ook daarbuiten is het mogelijk dat broedende vogels worden aangetroffen. In het plangebied zijn jaarrond beschermde nesten afwezig.	Potentieel geschikt broedbiotoop voor soorten zonder jaarrond beschermd nest wordt mogelijk aangetast.
<i>Conclusie: De werkzaamheden kunnen leiden tot verstoring van broedende vogels, vernietiging en beschadiging van (niet jaarrond beschermde) nesten en het doden van individuen. Hiermee is mogelijk sprake van een overtreding van Artikel 3.1, lid 1, 2 en 4.</i>	

Tabel 5-4. Effectbeoordeling amfibieën

Amfibieën	Tijdelijke effecten	Permanente effecten
Poelkikker	Met de inzet van materieel voor (graaf-) werkzaamheden, in de directe nabijheid van geschikte leefgebieden (rondom het water in Deelgebied 1 en 3), kunnen aanwezige individuen worden verstoord of gedood. Het verstoren en/of doden van voornoemde soorten is een overtreding van Artikel 3.5, lid 1 en 2 van de Wnb.	Het fietspad in Deelgebied 3 zal worden veranderd in eenbaansweg voor auto's en in Deelgebied 1 zal mogelijk een fietspad worden aangelegd. Hierdoor raakt potentieel leefgebied van poelkikker permanent verstoord en worden individuen mogelijk verstoord en gedood, hetgeen een overtreding is van Artikel 3.5, lid 1, 2 en 4.
Algemene soorten zoals bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en meerkikker	Met de inzet van materieel voor (graaf-) werkzaamheden in de directe nabijheid van geschikte leefgebieden kunnen aanwezige individuen worden verstoord of gedood. Voor algemene amfibieënsoorten geldt echter een vrijstelling van verbodsbepalingen uit de Wnb bij ruimtelijke ingrepen. Hierdoor leiden de werkzaamheden niet tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb. Wel geldt te allen tijde, voor zowel beschermde als niet-beschermde soorten de Algemene Zorgplicht (zie paragraaf 5.3)	Met de inzet van materieel voor (graaf-) werkzaamheden kunnen geschikte leefgebieden van algemene amfibieën worden aangetast. Voor algemene amfibieënsoorten geldt echter een vrijstelling van verbodsbepalingen uit de Wnb bij ruimtelijke ingrepen. Hierdoor leiden de werkzaamheden niet tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb. Wel geldt te allen tijde, voor zowel beschermde als niet-beschermde soorten de Algemene Zorgplicht (zie paragraaf 5.3)
Conclusie	De geplande werkzaamheden leiden ten aanzien van poelkikker mogelijk tot overtreding van Artikel 3.5, lid 1, 2 en 4.	

Tabel 5-5. Effectbeoordeling reptielen

Reptielen	Tijdelijke effecten	Permanente effecten
Ringslang	Met de inzet van zwaar materieel in en rondom geschikte leefgebieden voor ringslang kunnen bij de werkzaamheden dieren worden gedood. Het doden van individuen is een overtreding van Artikel 3.10, lid 1a van de Wnb.	Met de geplande werkzaamheden worden mogelijk vaste verblijfplaatsen en/of voortplantingsplaatsen van ringslang vernietigd. Hiermee is sprake van een overtreding van Artikel 3.10, lid 1b van de Wnb.
Conclusie	De geplande werkzaamheden leiden mogelijk tot het doden van individuen en tot het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van hazelworm en ringslang, hetgeen een overtreding is van Artikel 3.10, lid 1a en 1b van de Wnb.	

Tabel 5-6. Effectbeoordeling reptielen

Ongewervelden	Tijdelijke effecten	Permanente effecten
Gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren	Tijdens de werkzaamheden worden geen watergangen gedempt. Mogelijk zal er op sommige plekken gewerkt worden met bruggen, waarvoor werkzaamheden plaatsvinden aan de oevers. Indien gestreepte waterroofkever voorkomt in het plangebied zal deze tijdens de werkzaamheden kunnen wegzwemmen naar een plek waar niet aan de oever wordt gewerkt. Hierdoor is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb. Ook voor platte schijfhoren geldt dat er geen sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.	Er zal geen leefgebied van gestreepte waterroofkever of platte schijfhoren worden aangetast. Hierdoor is een overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb uitgesloten.
Conclusie	De voorgenomen werkzaamheden zullen niet leiden tot negatieve effecten op gestreepte waterroofkever. Voorkomen van andere beschermde ongewervelden binnen het plangebied wordt niet verwacht waardoor overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wnb uitgesloten zijn.	

5.3 Voorzorgsmaatregelen en noodzaak vervolgstappen

In deze paragraaf zijn de te nemen vervolgstappen, zoals het uitvoeren van nader onderzoek en het nemen van voorzorgs- of mitigerende maatregelen, beschreven. Indien aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het onderzoek is aangetoond, is bepaald of overtredingen van verbodsbepalingen te verwachten is, en of een ontheffing in het kader van de Wnb, noodzakelijk is.

Grondgebonden zoogdieren

Om verstoring van boomarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel te voorkomen is het nemen van algemene maatregelen om aan de algemene zorgplicht te voldoen (zoals hieronder beschreven) voldoende. Voor bunzing, hermelijn en wezel is het echter van belang dat daarnaast bij werkzaamheden aan en in de directe omgeving van vaste rust- en verblijfplaatsen (met name in Deelgebied 1 en 3) maatregelen worden getroffen om verstoring te voorkomen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het werken buiten de kwetsbare periode van de soort. Indien dit niet mogelijk is of indien er in deze Deelgebieden gegraven wordt, of bomen worden gekapt (waardoor verblijfplaatsen mogelijk verloren gaan), dient de functie ervan voor deze soorten nader te worden onderzocht.

Vleermuizen

Om het verstoren van foeragerende of langsvliegende vleermuizen, of verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied (en overtreding van verbodsartikelen van de Wnb) te voorkomen zijn maatregelen nodig:

- Geen onnodige bouwverlichting laten branden op werk- en opstelplaatsen gedurende de nacht.
- De aanleg- en kapwerkzaamheden bij daglicht uit te voeren van zonsopkomst tot zonsondergang of bij nachtelijke werkzaamheden aangepaste verlichting te gebruiken die gericht is op de bouwplaats en niet op het omringende landschap.
- Of te werken buiten de actieve periode van vleermuizen van half november t/m half maart.

Daarnaast dient de functie van de te kappen bomen nader te worden onderzocht. In dit nader onderzoek dient te worden onderzocht of de aanwezige holtes in de te kappen bomen in het gehele plangebied gebruikt worden als verblijfplaats en of de bomenrijen in de Deelgebieden 3, 4 en 5 gebruikt worden als vliegroute. Een mogelijke eerste stap kan zijn om, wanneer duidelijk is welke bomen er gekapt gaan worden, in de winter als het blad van de bomen is de bomen nogmaals te inspecteren op geschiktheid van de holtes. Ten tijde van het veldbezoek was het namelijk, door aanwezigheid van een dicht bladerdek, niet in alle gevallen mogelijk om alle bomen grondig te inspecteren. Op basis van de uitkomst van nader onderzoek dient dan bepaald te worden of en zo ja, welke voorzorgs- en mitigerende maatregelen nodig zijn en of een ontheffingsaanvraag ingediend moet worden.

Broedvogels

Ontheffing voor vernietiging van broedgevallen wordt in principe niet verleend, waardoor het voorkomen van (langdurige) verstoring of vernietiging van broedgevallen noodzakelijk is. Het verstoren van broedgevallen van vogels met zowel jaarrond al niet jaarrond beschermde nesten is te voorkomen door:

- Buiten het broedseizoen te werken, of;
- Te zorgen dat buiten de verstoringsafstand van de broedgevallen gewerkt wordt.

Aanvullend is het verstoren en vernietigen van broedgevallen van vogels zonder jaarrond beschermde nesten te voorkomen door:

- Voorafgaand aan het broedseizoen de broedbiotoop voor vogels ongeschikt te maken (bijvoorbeeld struiken en bomen rooien) en (gedurende het broedseizoen) te houden, en/of;
- De werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een, voor zover mogelijk, constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen. Het grote voordeel van deze methode is, dat de verstoringsafstand “automatisch” bepaald wordt: vogels zullen uit eigen

beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringsafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) lastig te realiseren is.

Veel methoden om tijdens het broedseizoen door te kunnen werken, zijn niet “waterdicht”; het is vaak niet te garanderen dat broedgevallen niet zullen optreden. Buiten het broedseizoen werken heeft dan ook de voorkeur om overtreding van de Wnb ten aanzien van broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt grofweg van maart tot augustus, afhankelijk van de weersomstandigheden. Het is echter mogelijk dat buiten deze periode ook broedgevallen aanwezig zijn. Soorten als houtduif kunnen bijvoorbeeld nog tot half oktober broeden. Het is daarom van belang om het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden te laten inspecteren door een ter zake kundig ecooloog. In de periode van november tot en met januari is dit niet nodig omdat de kans op broedgevallen dan nihil is.

Amfibieën

Poelkikker

Om het potentieel doden van beschermde amfibieën, met name in Deelgebied 1 en 3, te voorkomen dienen de werkzaamheden plaats te vinden gedurende de winterperiode, wanneer de soort zich op het land bevindt en niet in het water. Indien werken gedurende de voortplantingsperiode van de soorten niet mogelijk is, dient nader onderzoek uit te wijzen of er daadwerkelijk individuen van de soorten in het plangebied aanwezig zijn. Op basis van de uitkomst van nader onderzoek dient dan bepaald te worden of en zo ja, welke voorzorgs- en mitigerende maatregelen nodig zijn en of een ontheffingsaanvraag ingediend moet worden.

Rugstreepad

Het koloniseren van het plangebied dient te worden voorkomen, door te voorkomen dat er geschikt voortplantingshabitat ontstaat. Dit kan door te voorkomen dat plasjes water blijven staan in het plangebied (door middel van drainage of het direct opvullen) en door insporing te voorkomen.

Reptielen

Om het doden van individuen en het potentieel vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van ringslang te voorkomen dient het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden (bijvoorbeeld door de vegetatie kort te maaien en de werkstroken gedurende het actieve seizoen van reptielen kort gemaaid, en daarmee ongeschikt, te houden). Er dient bovendien nader te worden onderzocht of er broeihopen aanwezig zijn in het plangebied. Met name in Deelgebied 1 kon tijdens het veldbezoek aanwezigheid van broeihopen niet worden uitgesloten. Er dient in de winterperiode, wanneer er minder dichte begroeiing aanwezig is, nogmaals een inspectie plaats te vinden.

Algemene zorgplicht

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht. Onderstaand wordt een aantal maatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

- De werkzaamheden worden bij voorkeur alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd. Veel algemene en beschermde diersoorten (vleermuizen) zijn vooral actief gedurende de vroege ochtend, late avond en nacht;
- Er wordt niet na zonsondergang gewerkt, indien dit het geval is wordt het gebruik van kunstlicht zoveel mogelijk beperkt en uitstraling van licht naar de omgeving en watergang voorkomen;
- Er wordt één richting opgewerkt, zodat kleine dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek maar richting geschikt alternatief gebied) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben;
- De aannemer maakt enkel gebruik van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten voorkomen;
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een erkend ecooloog.

Ecologische begeleiding

- Bij de uitvoer van de werkzaamheden dient een erkend ecooloog nauw betrokken te zijn, om toe te zien op zorgvuldig handelen ten aanzien van eventueel aanwezige diersoorten.

5.4 Conclusie soortenbescherming

Het onderstaande overzicht (Tabel 5-7) geeft een samenvatting van de mogelijk voorkomende beschermde soorten in en rondom het plangebied en de hierboven beschreven effecten. In deze samenvatting is ook beschreven of nader vervolgonderzoek noodzakelijk is en eventueel ontheffing noodzakelijk is.

Tabel 5-7. Overzicht van voorkomende en niet uitgesloten soorten in het onderzoeksgebied, de mogelijk optredende negatieve tijdelijke en permanente effecten, en welk verbodsartikel van toepassing is. Er is ook aangegeven of vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Soortgroep	Soort of soorten	Tijdelijke en/of permanente effecten?	Verbodsartikel Wnb	Vervolgstappen/voorzorgsmaatregelen noodzakelijk?
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter, bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel	Doden van individuen	Artikel 3.10, lid 1a	Nemen van voorzorgsmaatregelen
	Bunzing, hermelijn, en wezel	Vernietigen van verblijfplaatsen	Artikel 3.10, lid 1b	Nader onderzoek naar de functie van het plangebied indien het vernietigen of verstoren van potentiële geschikt leefgebied niet kan worden voorkomen
Vleermuizen	Baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis	Verstoren of doden van individuen en aantasten van verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes	Artikel 3.5, lid 2 en 4	Nemen van voorzorgsmaatregelen en uitvoeren van nader onderzoek
Algemene broedvogels	Onder andere houtduif, huiszwaluw, koolmees, pimpelmees, eend en blauwe reiger	Verstoring van broedende vogels en doding van individuen	Artikel 3.1, lid 1, 2 en 4.	Nemen van voorzorgsmaatregelen
Amfibieën	Poelkikker	Doden van individuen en vernietigen vaste rust- en verblijfplaatsen	Artikel 3.5, lid 1, 2 en 4	Nemen van voorzorgsmaatregelen en uitvoeren van nader onderzoek
Reptielen	Ringslang	Doden van individuen en Vernietigen vaste rust- en verblijfplaatsen	Artikel 3.10, lid 1a en 1b	Nemen van voorzorgsmaatregelen en uitvoeren van nader onderzoek

Vervolgstappen: Door het nemen van de voorzorgsmaatregelen, zoals genoemd in paragraaf 5.3, zijn een aantal overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming te voorkomen. Deze maatregelen dienen door (of ten minste onder begeleiding van) een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Dit ecologisch werkprotocol dient tijdens de werkzaamheden op locatie aanwezig te zijn. Nader onderzoek is echter nodig naar de functie van het gebied voor bunzing, hermelijn, wezel, vleermuizen, poelkikker en ringslang, omdat niet op voorhand en door het nemen van voorzorgsmaatregelen afdoende gesteld kan worden dat geen sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen, indien deze soorten aanwezig zijn.

6 Toetsing Houtopstanden

In dit hoofdstuk is beschreven of de bescherming van houtopstanden, zoals bedoeld in de Wnb, van toepassing is. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom (Boswet) en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare).

Indien meer houtopstanden (in oppervlakte) worden gekapt dan 0,1 hectare is het onderdeel van toepassing. Er geldt dan een meldplicht én herplantplicht. Deze herplanting hoeft echter niet altijd op dezelfde plek plaats te vinden. Dit wordt voor het onderhavige project nagegaan aan de hand van de voorgenomen kap (in oppervlakte gemeten).

6.1 Voorgenomen kapomvang en beoordeling

Welke bomen er exact gekapt gaan worden is in dit stadium nog niet bekend. Wel is duidelijk dat het gehele plangebied binnen de bebouwde kom van de gemeente Wijdmeren ligt. Het is daardoor uitgesloten dat sprake is van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van houtopstanden.

Wel valt het plangebied binnen het gebied waarin de gemeentelijke bomenverordening van toepassing is²¹. In deze verordening staat dat voor de kap van beschermde bomen en boomstructuren die zijn opgenomen op de Groene Kaart²² van de gemeente Wijdmeren een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd.²³ De bomen en boomstructuren in het plangebied zijn (deels) opgenomen op de Groene Kaart. Wanneer duidelijk is welke bomen exact gekapt gaan worden, moet bepaald worden of een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd. In het plangebied zijn geen bomen aanwezig die zijn opgenomen in het Landelijk Register van Monumentale Bomen van Bomenstichting²⁴.

6.2 Conclusie houtopstanden

Aangezien het plangebied binnen de bebouwde kom van de gemeente Wijdmeren ligt is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van houtopstanden.

Wel zijn er in het plangebied bomen aanwezig, die zijn opgenomen op de Groene Kaart, waarvoor een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd wanneer deze gekapt worden.

Vervolgstappen: Indien duidelijk is welke bomen precies gekapt gaan worden, dient te worden onderzocht of deze op de Groene Kaart zijn opgenomen. Wanneer dit het geval is moet een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen worden aangevraagd.

²¹ <https://www.wijdmeren.nl/4/bomen/Kaart-Boswet-Wijdmeren.pdf>, geraadpleegd op 21 augustus 2020

²² [https://www.wijdmeren.nl/4/bomen/Groene-kaart-noord-\(4,9-Mb\).pdf](https://www.wijdmeren.nl/4/bomen/Groene-kaart-noord-(4,9-Mb).pdf), geraadpleegd op 21 augustus 2020

²³ <https://www.wijdmeren.nl/bomenkappen>, geraadpleegd op 21 augustus 2020

²⁴ <https://bomen.meetnetportaal.nl/source/index.php>, geraadpleegd op 21 augustus 2020

7 Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het NNN-beleid van Noord-Holland is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Hierin zijn de regels opgenomen waaraan ruimtelijke plannen van gemeenten moeten voldoen. Bij dit onderdeel is onderzocht of het plangebied in of nabij het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt. Hiervoor is gebruik gemaakt van de NNN-wijzer van de provincie Noord-Holland en is de NNN-webkaart geraadpleegd.

Het plangebied ligt deels binnen de grenzen van het NNN. Ook grenst een deel van het plangebied aan het NNN (zie Figuur 7-1). Omdat het plangebied deels binnen de grenzen van het NNN ligt, en voor het project sprake is van een bestemmingsplanwijziging, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat er geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN optreden. Wanneer de exacte planvorming bekend is, dient dit nader te worden onderzocht, middels een “Nee, tenzij”-toets.

Figuur 7-1. Ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN.

Vervolgstappen: Wanneer de exacte planvorming bekend is, dient nader te worden onderzocht of er sprake is van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Indien er sprake is van negatieve effecten dient middels een “Nee, tenzij”-toets te worden bepaald of de voorgenomen ingreep is toegestaan.

8 Conclusie en aanbevelingen

8.1 Gebiedsbescherming

Door middel van AERIUS-Calculator dient te worden berekend of er sprake is van een toename in stikstofdepositie als gevolg van het voornemen. Mogelijke effecten ten gevolge van depositie van stikstof op daarvoor gevoelige natuurwaarden kunnen alléén in kaart gebracht worden met behulp van het voorgeschreven rekenprogramma AERIUS Calculator. Bij een toename van de depositie van >0,00 mol/ha/jaar is een vergunning voor de Wnb noodzakelijk, waarbij ten minste een gebieds- en habitatype-specifieke ecologische beoordeling moet worden doorlopen. Indien slechts sprake is van < 0,05 mol gedurende 2 jaar (of 0,1 mol gedurende 1 jaar) als gevolg van de inzet van mobiele voertuigen is dit vergunningsvrij (Bestuursbesluit, 2020). Dit moet wel vooraf afgestemd worden met bevoegd gezag.

Negatieve effecten door verstoring (geluid, licht, optische effecten) kunnen vanwege de grote afstand tot de Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten.

8.2 Soortenbescherming

Binnen het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig voor beschermde vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, broedvogels (zonder jaarrond beschermd nest), amfibieën en reptielen.

Door het nemen van de voorzorgmaatregelen, zoals genoemd in paragraaf 5.3, zijn een aantal overtredingen van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming te voorkomen. Deze maatregelen dienen door (of ten minste onder begeleiding van) een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Dit ecologisch werkprotocol dient tijdens de werkzaamheden op locatie aanwezig te zijn.

Nader onderzoek is echter nodig naar de functie van het gebied voor bunzing, hermelijn, wezel, vleermuizen, poelkikker en ringslang, omdat niet op voorhand en door het nemen van voorzorgsmaatregelen afdoende gesteld kan worden dat geen sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen, indien deze soorten aanwezig zijn.

8.3 Houtopstanden

Omdat het plangebied binnen de bebouwde kom van de gemeente Wijdmeren ligt is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van houtopstanden.

Wel zijn er in het plangebied bomen aanwezig die zijn opgenomen op de gemeentelijke Groene Kaart, en waarvoor een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd wanneer deze gekapt worden.

8.4 Natuurnetwerk Nederland

Omdat het plangebied deels binnen de grenzen van het NNN ligt is er mogelijk sprake van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Wanneer de exacte planvorming bekend is, dient nader te worden onderzocht of er sprake is van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Indien er sprake is van negatieve effecten dient middels een “Nee, tenzij”-toets te worden bepaald of de voorgenomen ingreep is toegestaan.

Bijlage 1: Beknopt kader natuurwet en regelgeving Wet natuurbescherming (Wnb)

In Nederland is de bescherming van bepaalde soorten planten en dieren geregeld in de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Deze wet bevat regels voor de bescherming van natuurgebieden, in het wild levende dier- en plantensoorten en houtopstanden in Nederland. Het uitgangspunt van de wet is de natuur te beschermen, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit zonder de lasten te verhogen.

Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit voorziet de Wnb in de decentralisatie van taken en bevoegdheden en de vereenvoudiging van regelgeving. De Europese regelgeving, met name de Vogel- en Habitatrichtlijn, vormt het kader en het uitgangspunt van deze wet. Het instrumentarium van de Wnb sluit aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet. De uitwerking van de wet is vastgelegd in de regeling en het besluit natuurbescherming¹.

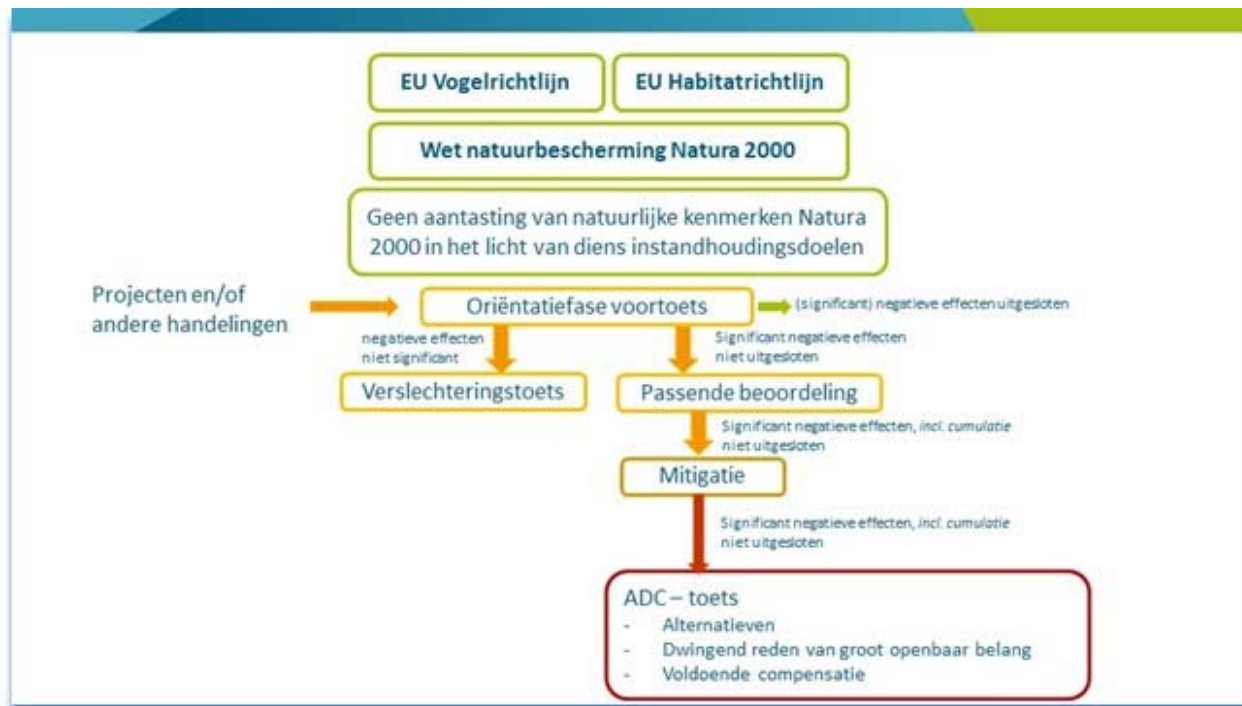
De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (art 1.11) een drietal hoofdstukken die relevant zijn voor voorliggend voornemen. Hoofdstuk 2 van de Wnb gaat over de Natura 2000-gebieden en hoofdstuk 3 over soorten en hoofdstuk 4 over houtopstanden.

A1.1.1 Beschermde gebieden (Wnb hoofdstuk 2)

Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgelegd in de (ontwerp)aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven voor de (in ontwerp) aangewezen habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten in het gebied of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is, of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd.

Projecten of handelingen die negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden en bijbehorende instandhoudingsdoelen zijn conform artikel 2.7 van de Wnb in beginsel niet toegestaan. Een voortoets in de oriëntatiefase kan uitsluitel geven of het plan geen negatieve effecten heeft (geen vervolg) of dat een verslecheringstoets of passende beoordeling vereist is (Figuur 8-1).

Figuur 8-1. Schematische weergave van de toetsing van projecten aan Natura 2000-doelen

Bij een verslecheringstoets worden de verslechtering en/of verstoring (niet significant) en mitigerende maatregelen in beeld gebracht om de negatieve effecten te verzachten. In de passende beoordeling worden het projecteffect beoordeeld, in cumulatie met overige vergunde projecten en/of handelingen, die gevolgen hebben voor dezelfde instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied waar het project effect op heeft. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dient eerst gekeken te worden of mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten op te heffen. Zijn mitigerende maatregelen niet mogelijk dan volgt de ADC-toets, waarbij eerst gekeken moet worden of er geen alternatieven zijn, of er dwingende redenen van groot belang van toepassing is en of compensatie mogelijk is om de significant negatieve effecten op te lossen.

A1.1.2 Beschermde soorten (Wnb hoofdstuk 3)

De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn¹, Habitatrichtlijn¹ en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Voor alle in het wild levende planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb artikel 1.11. Deze plicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving.

Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk worden voorkomen, en dat bij de inrichting aandacht wordt besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

Beschermingsregimes

Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

- *Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb)*
Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).
- *Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.5 van de Wnb)*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.
- *Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.10 van de Wnb)*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wnb. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten van nature voorkomend in Nederland.

Verbodsbepalingen

Elk van de beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van deze verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 (van de Wnb) zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen (zie Tabel 2-1) en verdragen en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen.

Bij de toetsing aan het soortbeschermingsdeel van de Wnb wordt bepaald of beschermde plant- en diersoorten kunnen voorkomen in het onderzoeksgebied en of de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten aangetast wordt als gevolg van het project, waardoor de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt.

Tabel 8-1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2	Beschermingsregime andere soorten § 3.3
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	
Art. 3.1 lid 4 Het is verboden vogels opzettelijk te storen.	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art. 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 5 Opzettelijk storen is niet verboden indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

In beginsel moet met voorzorgsmaatregelen ervoor worden gezorgd dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast en soorten niet worden verwond of gedood. Lukt dat niet en worden dus verbodsbepalingen overtreden, dan moeten mitigerende maatregelen genomen worden en is een ontheffing nodig. Het beschermingsregime van de soort bepaalt de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing.

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden per beschermingsregime. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang). Onder de Wnb geldt voor deze soorten een ontheffingsplicht, behalve als het bevoegd gezag door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit¹.

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. De provincie is het bevoegd gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van LNV bevoegd gezag¹. Het bevoegd gezag voor dit project is de provincie Noord-Holland.

Voor sommige soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen op basis van Provinciale Staten vastgestelde provinciale verordeningen. De vrijgestelde soorten in Noord-Holland zijn in **Error! Reference source not found.** weergegeven. De algemene zorgplicht (artikel 1.11) blijft wel te allen tijde van toepassing.

Tabel 8-2: Soorten met een algemene vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen in Provincie Noord-Holland.

Grondgebonden zoogdiersoorten			Amfibieën
Aardmuis	Haas	Tweekleurige bosspitsmuis	Bruine kikker
Bosmuis	Huisspitsmuis	Veldmuis	Gewone pad
Dwergmuis	Konijn	Vos	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Ondergrondse woelmuis	Woelrat	Meerkikker
Egel	Ree		Bastaardkikker (middelste groene kikker)
Gewone bosspitsmuis	Rosse woelmuis		

Voorzorgs- en mitigerende maatregelen

Indien door voorzorgsmaatregelen de negatieve effecten volledig kunnen worden opgeheven, waardoor overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Het gaat erom dat de voorzorgsmaatregel zorgt dat de functionaliteit van voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soort blijft behouden en de betreffende soort niet gedood, verwond of verstoord wordt.

De voorzorgsmaatregelen worden als randvoorwaarde meegegeven aan de aannemer. Indien dit niet wenselijk of mogelijk is, dan dienen mitigerende maatregelen genomen te worden om de optredende effecten te verzachten. Omdat sprake is van het overtreden van één of meerdere verbodsbepalingen, moet een ontheffing worden aangevraagd. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode.

Opzettelijkheid

In de Wnb is voor veel verbodsbepalingen de term opzettelijk van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: “Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant”.

Wezenlijke invloed

Met de term ‘wezenlijke invloed’ wordt bedoeld op een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese stand van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort. Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zélf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de huidige staat van instandhouding van de soort. In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden gezien dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen. Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.

A1.1.3 Bescherming van houtopstanden (Wnb hoofdstuk 4)

In de Wnb is de bescherming van houtopstanden geregeld. Het doel van de regels met betrekking tot houtopstanden onder de Wnb is de instandhouding van het bosareaal. Om deze doelstelling te realiseren blijven de meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod ingeval van houtkap bestaan. De kap dient daarbij wel nog steeds een bepaalde omvang en locatie te hebben. Enkel houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom worden gereguleerd.

De voormalige boswet is grotendeels overgenomen in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Bij de kap van ten minste 10 are of meer dan 20 bomen is een kapmelding verplicht. De Wet natuurbescherming hanteert het principe van 1-op-1 compensatie, beter bekend als de herplantplicht. Dunningswerkzaamheden in het kader van natuurbeheer of boskap ten behoeve van realisatie van instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied zijn in beginsel vrijgesteld van herplantplicht, maar dienen wel gemeld te worden. Verder zijn bijvoorbeeld fruitboomgaarden, lijnvormige beplantingen van wilgen of populieren, kerstbomen en houtopstanden op erven en tuinen vrijgesteld van bescherming.

Meldplicht ten aanzien van de voorgenomen kap

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie. In artikel 4.2 is namelijk opgenomen dat het verboden is een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van vriend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. De provincie kan bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op de gegevens die bij de melding worden verstrekt, de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en de wijze waarop de melding wordt gedaan.

Herplantplicht en vrijstellingsmogelijkheid

Een eigenaar moet binnen drie jaren na het vellen of het tenietgaan van de houtopstand zorgdragen voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond. Provinciale staten kunnen bij

verordening regels stellen over de bosbouwkundig verantwoorde wijze van herbeplanting, bedoeld in het eerste lid.

Gedeputeerde staten kan ontheffing verlenen van het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Deze regels kunnen onder meer betrekking hebben op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de gevelde houtopstand.

Kapverbod

De melding vergemakkelijkt de controle op de uitvoering van deze plicht tot herbeplanting en maakt het mogelijk voor gedeputeerde staten om een kapverbod op te leggen. Het kapverbod kan door gedeputeerde staten telkens voor ten hoogste vijf jaar worden opgelegd ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

A1.2 Planologische gebiedsbescherming (NNN)

Het ruimtelijk beleid voor het Natuurnetwerk Nederland, voorheen Ecologische Hoofdstructuur, is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied en het effectief functioneren van de ecologische verbindingzones.

A1.2.1 “Nee, tenzij”

De bescherming van deze waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader: het zogenaamde “nee, tenzij”-regime. Dat betekent dat nieuwe plannen en projecten niet zijn toegestaan (‘nee’) als deze een significant negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied, tenzij daarmee een groot openbaar belang gediend is en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. In dat geval moet de schade zoveel mogelijk beperkt worden door het treffen van mitigerende maatregelen en moet de resterende schade gecompenseerd worden. Hiervoor is goedkeuring (of een verklaring van geen bezwaar) van Gedeputeerde Staten vereist.

De provincie beschermt het NNN via het ruimtelijk beleid om ervoor te zorgen dat de omvang en kwaliteit van deze gebieden niet afneemt. Dit is geregeld in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV). Hoofddlijn is daarbij dat nieuwe ontwikkelingen in het NNN per saldo niet mogen leiden tot significante aantasting van het NNN, tenzij er een groot openbaar belang is én alternatieven ontbreken (Nee tenzij). Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen met significante negatieve natuurgevolgen in het Natuurnetwerk Nederland zijn niet toegestaan (‘nee’), tenzij groot openbaar belang en het ontbreken van alternatieven aangetoond is. Het Nee tenzij komt uit het rijksbeleid en is uitgewerkt in Verordening (PRV). Deze NNN-wijzer licht dit regime toe.

A1.2.2 Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland zijn gekoppeld aan de natuurdoelen voor een gebied. Deze zijn te vinden in het “Natuurbeheerplan” van de betreffende provincie, de Index Natuur en Landschap en de aanwijzingsbesluiten voor de Natura 2000-gebieden voor zover de onder het Natuurnetwerk Nederland aangewezen gebieden ook in een Natura 2000-gebied liggen.

De vraag wanneer sprake is van een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden kan in het kader van het Natuurnetwerk Nederland niet in algemene zin beantwoord worden. In ieder geval worden alle plannen of projecten die ertoe leiden dat een deel van het netwerk een andere bestemming moet krijgen en daardoor uit de begrenzing moet worden gehaald als significant aangemerkt.